

PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

OSSOLINEUM

<http://rcin.org.pl>

1 — 1985

POLSKA AKADEMIA NAUK

INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik XVII

1985

1

WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1985

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Antoni Czubiński, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Andrzej Kwilecki, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Franciszek Ryszka, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Wiesław Śladkowski, Michał Śliwa, Jan Tomicki, Jan Zamojski, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ REDAKCJI

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

SPIS TREŚCI

Barbara Szordykowska — Działalność propagandowa Partii Konstytucyjno-Demokratycznej w Rosji w latach 1905—1907	3
Hanna Marczevska — Obraz stosunków amerykańsko-meksykańskich w latach 1915—1917 w prasie polskiej	17
Bogusław W. Gałka — Miejsce i rola ziemiaństwa w strukturze społeczno-ekonomicznej II Rzeczypospolitej. Zarys problematyki	33
Jadwiga Kiwerska — Przeobrażenia w koloniach brytyjskich w Afryce w okresie międzywojennym	53
Eugeniusz Koko — Polska Partia Socjalistyczna wobec kwestii ukraińskiej (marzec 1921 — maj 1922)	77
Władysław Chojnacki — Jawna prasa polskojęzyczna na terenach włączonych do Rzeszy i w Niemczech w latach 1939—1945	101
Piotr Kołtunowski — Propagandowe przygotowywanie agresji hitlerowskiej z lat 1940—1941 w „Kraukauer Zeitung”	149
Ewa Toczek — Indyjski ruch nacjonalistyczny w czasie drugiej wojny światowej	165

MATERIAŁY

Listy Wojciecha Korfatego do Zygmunta Celichowskiego — Marek Masnyk	187
---	-----

MISCELLANEA

Andrzej Czystowski — Antyfaszystowskie przygotowania wojenne socjalistów europejskich 1933—1939	193
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Stosunki polsko-żydowskie — Ludwik Hass	201
Pax americana jako pax atomica — Czesław Madajczyk	212

*

Witold Jakóbczyk, Niemcy 1815—1919, między partykularyzmem a federalizmem — Piotr Łysakowski	216
Joachim Petzold, Die Demagogie des Hitlerfaschismus. Die politische Funktion der Naziideologie auf dem Wege zur faschistischen Diktatur — Marek Maciejewski	219
Zbigniew S. Siemaszko, Narodowe Siły Zbrojne — Włodzimierz Borodziej	225
Adam Walaszek, Reemigracja ze Stanów Zjednoczonych do Polski po I wojnie światowej (1919—1924) — Tadeusz Radzik	234

Andrzej Wojtas, Problematyka agrarna w polskiej myśli politycznej 1918—1948	
Michał Śliwa	238
Edward Długajczyk, Sanacja śląska 1926—1939. Zarys dziejów politycznych — Wojciech Wrzesiński	242

LISTY DO REDAKCJI

Audiatur et altera pars — Ludwik Hass	247
---	-----

CONTENTS

Barbara Szordykowska—Propaganda Activities of the Constitutional-Democratic Party in Russia in the Years 1905—1907	3
Hanna Marczevska—The Polish Press of 1915—1917 on American-Mexican Relations	17
Bogusław Gałka—Gentry's Place and Role in Social-Economic Structure of the 2nd Republic of Poland. An Outline of the Problem	33
Jadwiga Kiwerska—Changes in British African Colonies Between Two World Wars	53
Eugeniusz Koko—The Polish Socialist Party on the Ukrainian Question (March 1921—May 1922)	77
Władysław Chojnacki—Polish-language Legal Press in Germany and on Territories Annexed by the 3rd Reich in the Years 1939—1945	101
Piotr Kołtunowski—Preparation by the Propaganda of Hitlerite 1940—1941 Agresion in the Krakauer Zeitung	149
Ewa Toczek—The Indian Nationalist Movement During World War Two	165

MATERIALS

MISCELLANEA

CRITICAL ARTICLES AND REVIEWS

LETTERS TO THE EDITORS

TABLE DES MATIÈRES

Barbara Szordykowska — L'activité de propagande du Parti constitutionnel-démocrate en Russie dans les années 1905-1907	3
Hanna Marczewska — Les relations américano-mexicaines dans les années 1915-1917 dans la presse polonaise	17
Bogusław W. Gałka — La place et le rôle des propriétaires fonciers dans la structure socio-économique de la II ^e République. Précis des problèmes	33
Jadwiga Kiwerska — Les transformations dans les colonies britanniques en Afrique dans la période de l'entre-deux-guerres	53
Eugeniusz Koko — Le Parti socialiste polonais envers la question ukrainienne (mars 1921-mai 1922)	77
Władysław Chojnacki — La presse publique en langue polonaise sur les territoires annexés au Reich et en Allemagne dans les années 1939-1945	101
Piotr Kołtunowski — Les préparatifs de propagande de l'agression nazie des années 1940-1941 dans « Krakauer Zeitung »	149
Ewa Toczek — Le mouvement nationaliste indien pendant la Seconde Guerre mondiale . .	165

DOCUMENTS

MISCELLANEA

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

CORRESPONDANCE

INHALTSVERZEICHNIS

Barbara Szordykowska — Propagandatätigkeit der Konstitutionell-Demokratischen Partei in Russland in den Jahren 1905—1907	3
Hanna Marczewska — Bild der mexikanisch-amerikanischen Beziehungen in den Jahren 1915—1917 in der polnischen Presse	17
Bogusław W. Gałka — Platz und Rolle des Landadels in der gesellschaftlich-ökonomischen Struktur der II. Republik. Abriss der Problematik	33
Jadwiga Kiwerska — Umwandlungen in den britischen Kolonien in Afrika in der Zwischenkriegszeit	53
Eugeniusz Koko — Die Polnische Sozialistische Partei angesichts der ukrainischen Frage (März 1921 — Mai 1922).	77
Władysław Chojnacki — Öffentliche Presse in polnischer Sprache in dem zum Reich eingegliederten Gebieten und in Deutschland in den Jahren 1939—1945	101
Piotr Koltunowski — Propagandistische Vorbereitung der hitlerischen Annexion aus den Jahren 1940—1941 in der „Krakauer Zeitung“	149
Ewa Toczek — Die indische nationalistische Bewegung während des zweiten Weltkrieges	165

MATERIALIEN

MISCELLANEA

REZENSTONSARTIKEL UND REZENSTONEN

BRIEFE AN DIE REDAKTION

СОДЕРЖАНИЕ

Барбара Шордыковска — Пропагандистская деятельность Конституционно-демократической партии в России в 1905—1907 гг.	3
Ханна Марчевска — Картина американано-мексиканских отношений в 1915—1917 гг. в польской печати	17
Богуслав В. Галка — Место и роль помещиков в общественно-экономической структуре Второй Речи Посполитой. Обзор проблематики	33
Ядвига Киверска — Изменения в британских колониях в Африке в межвоенный период	53
Эугениуш Коко — Отношение Польской социалистической партии к украинскому вопросу (март 1921 — май 1922)	77
Владислав Хойнацки — Явная легальная польскоязычная печать на территориях, включенных в состав „рейха“, и в Германии в 1939—1945 гг.	101
Петр Колтуновски — Пропагандистская подготовка гитлеровской агрессии в 1940—1941 гг. в „Кракауэр цайтунг“	149
Эва Точек — Индийское националистическое движение во время второй мировой войны	165

МАТЕРИАЛЫ

РАЗНОЕ

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1985. Nakład: 1500 egz.
Objętość: ark. wyd. 22.10 ark. druk. 16.00. Papier druk. sat. kl. IV. 80 g. 70×100.
Oddano do składania 02.04.1985. Podpisano do druku w listopadzie. Druk ukończono
w listopadzie 1985 r. Warszawska Drukarnia Naukowa. Zam 193/85 N-52 Cena zł 200,—

